

Beslutningsforslag nr. **B 56**

Folketinget 2014-15

Fremsat den 23. januar 2015 af Per Clausen (EL), Henning Hyllested (EL), Christian Juhl (EL), Pernille Skipper (EL) og Finn Sørensen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om indregning af CO₂-udledning fra biomasse som supplement til det nationale CO₂-regnskab

Folketinget opfordrer regeringen til senest den 1. juli 2015 at fastlægge et koncept, som indregner nettoudledningen af CO₂ fra brug af diverse biomassekilder som supplement til

det nationale CO₂-regnskab baseret på en vurdering af den faktiske CO₂-effekt, som tilføres atmosfæren ved forbrænding af diverse biomassekilder.

Bemærkninger til forslaget

I henhold til de internationale klimaaftaler er brug af biomasse defineret til ikke at medføre CO₂-udledning. Det har dog ingen sammenhæng med virkeligheden, idet afbrænding af enhver form for biomasse naturligvis medfører CO₂ ud af skorstenen eller udstødningsrøret. Atmosfæren kender ikke forskel på CO₂ fra kul og fra træ, og drivhuseffekten er uændret, uanset hvor den tilførte CO₂ kommer fra.

Argumenterne for at tillægge biomasse værdien nul i CO₂-effekt er dels, at træ og anden biomasse vokser op igen og nettoeffekten dermed er nul i atmosfæren, dels, at hvis en biomassekilde ikke bruges til energiproduktion, vil den alligevel ligge og rådne og tilføre atmosfæren den samme mængde CO₂. Derfor hævdes det, at det ikke har nogen CO₂-effekt på atmosfæren, at disse biomassekilder i stedet udnyttes til energi.

Disse argumenter holder dog ikke. Med de nye analyser fra energiaftalen, bliver der da også slået en pæl igennem argumenterne, ligesom stort set alle eksperter i dag erkender, at der selvfølgelig er en CO₂-effekt, når der anvendes biomasse i energiforsyningen. Diskussionerne kører mere på, hvor meget og hvorledes effekten kan opgøres.

Særlig det øgede fokus på brug af træpiller har øget behovet for at få bedre styr på, hvilket træ der benyttes som kilder hertil. Europa-Kommissionen har tidligere annonceret, at man ville udarbejde kriterier for træ, som kan anvendes forsvarligt, men det har Kommissionen nu droppet. Flere lande har bæredygtighedskriterier for træanvendelse, men uden at tillægge brugen nogen CO₂-effekt. Alle kriterier sigter alene på at forsøge at definere, hvornår det er i orden at tillægge biomasse værdien nul i CO₂-effekt.

Et eksempel på, hvor skævt den eksisterende tilgang til CO₂ fra biomasse fungerer, er den gældende bekendtgørelse om CO₂-effekt af biobrændsler (bekendtgørelse nr. 1182 af 12. december 2012 om bæredygtighed m.v. af biobrændstoffer og flydende biobrændsler, som anvendes til aktiviteter omfattet af lov om CO₂-kvoter).

Det slås i bekendtgørelsen fast, at bruger man et biobrændsel, som har en nettoudledning af CO₂ på 65 pct. i forhold til at bruge benzin, skal udledningen opgøres som nul. Biobrændslet erstatter benzin. Hvis man f.eks. erstatter en benzinmængde, som har en udledning på 1 mio. t CO₂, vil biobrændslets udledning være på 0,65 mio. t CO₂. Men det fremgår ingen steder som udledt. Det samme princip gælder den hastigt voksende brug af biomasse i det danske energisystem. Dette er helt uholdbart.

I Danmark blev det overladt til energisektoren selv at finde sammen og definere et sæt af kriterier. Primo november 2014 offentliggjorde Dansk Energi og Dansk Fjernvarme et udkast til en rammeaftale, som skal sikre, at den store satsning på biomasse i energisektoren sker med såkaldt bæredygtigt træ. I rammeaftalen fastlægges dels kriterier for selve skovdriften, dels mål for, hvor stor en CO₂-reduktion

der skal være ved at skifte fra kul til biomasse. Den her opgjorte CO₂ er dog alene fra værdikæden, dvs. fra plantning, skovning, transport m.m. Det centrale aspekt med kulstofkredsløbet indgår ikke i kriterierne; det kan måske komme ad åre, lyder det. Kulstofkredsløbet er udtryk for, hvor lang tid der går fra en biomassekilde brændes, til den igen er optaget som ny biomasse, eksempelvis kan det tage mange år, fra et fældet træ igen står som et nyt træ. Et langvarigt kulstofkredsløb betyder en stor nettotilførsel af CO₂ til atmosfæren i en lang periode, hvor brugen af biomasse dermed belaster klimaet.

Rammeaftalen er udtryk for, at branchen nu erkender, at der er en faktisk nettoudledning ved at bruge især træpiller. Derfor kan vi ikke blive ved med at lade, som om at CO₂ fra biomasse er »usynlig« og ikke påvirker klimaet.

På den baggrund foreslår Enhedslisten, at der nu tages initiativ til, at der udarbejdes et certificeret dansk sæt af kriterier, som fastlægger kulstofkredsløbet, så vi kan få klarlagt den fulde CO₂-effekt ved brug af forskellige biomassekilder, og at denne udledning opgøres på anlægsniveau for kraft-varme-anlæg og synliggøres i den nationale opgørelse af CO₂-udledning.

For nogle biomassekilder kan kulstofkredsløbet sættes til nul, mens andre enten på grund af selve kilden eller på grund af manglende dokumentation for bæredygtighed skal pålægges en CO₂-effekt på linje med kul eller endda større. Det er også afgørende, hvad biomassen erstatter. Er det f.eks. naturgas, der erstattes med biomasse, vil CO₂-reduktionen være væsentlig mindre end ved erstatning af kul.

Figur 1 viser, hvor megen CO₂ der direkte udledes til atmosfæren fra biomasse i det danske energisystem. Den formelle CO₂-udledning fra energiforbrug er ifølge Energistatistikken hos Energistyrelsen faldet fra 64 mio. t i 1980 til 40 mio. t i 2012. En del af denne reduktion kan henføres til, at fossile brændsler er udskiftet med biomasse. Den direkte udledning fra den anvendte biomasse tilfører dog umiddelbart atmosfæren ca. 15 mio. t. Det betyder, at »ab skorsten« udleder Danmark 55 mio. t CO₂. I praksis sættes de 15 mio. t dog til nul, uden vi ved, hvor meget heraf der reelt medvirker til at øge klimaeffekten.

I figur 1 er vist den officielle danske indberetning til EU/FN af CO₂ fra biomasse anvendt i dansk energiforsyning.

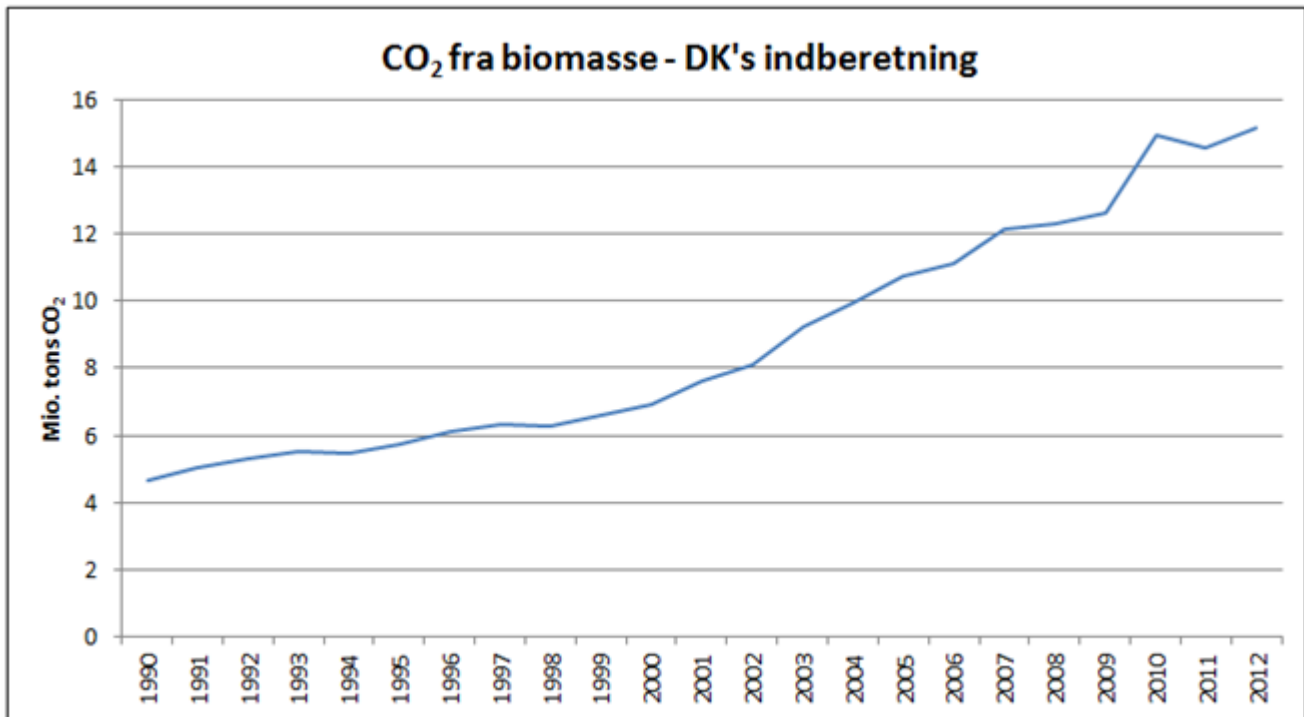
Denne udledning skal i dag ikke medregnes i den nationale emissionsopgørelse fra energisektoren. De anvendte mængder af biomasse skal indgå i energiforbrug; men den tilhørende udledning af CO₂ skal ikke, da det antages, at biomassen er produceret på en bæredygtig måde og dermed tillægges en CO₂-effekt på nul.

Der er i dag ingen kontrol med, om den hastigt voksende mængde importeret biomasse rent faktisk er bæredygtig, og

hvordan CO₂-regnskabet er for værdikæden, og der er heller ingen vurdering af kulstofkredsløbet.

Det er dermed Enhedslistens antagelse, at atmosfæren rent faktisk tilføres store mængder CO₂, som ikke tilbageføres som biomasse overhovedet eller først efter mange år.

Figur 1

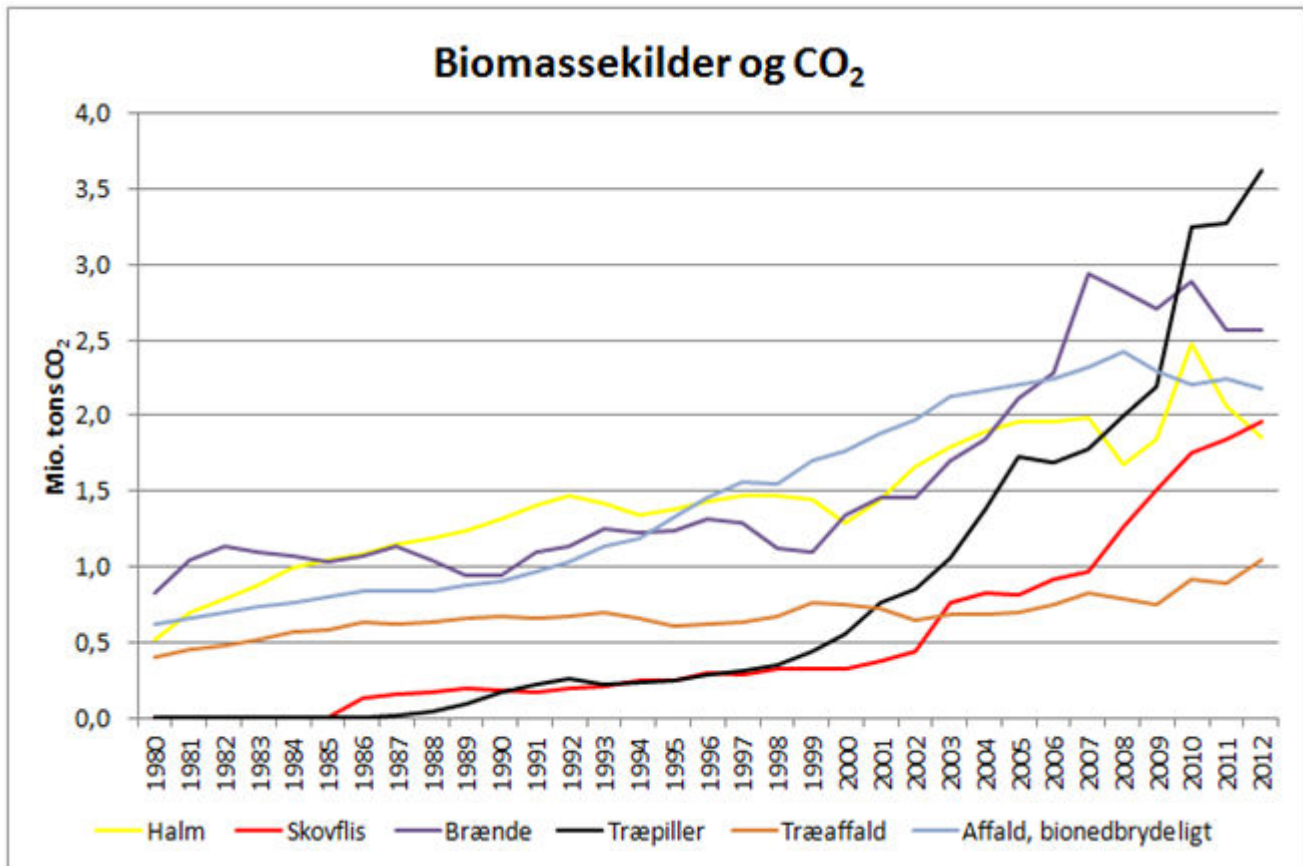

Kilde: Energistyrelsens årlige indberetning til EU/FN af de årlige udledninger, herunder fra biomasse. Det er DCE (Nationalt Center for Miljø og Energi) ved Aarhus Universitet, som er ansvarlig for opgørelserne.

I figur 2 ses på kilderne for den samlede bruttoudledning på 15 mio. t CO₂, idet denne dog er baseret på Enhedslistens egen estimerede opgørelse baseret på Energistyrelsens energistatistik. Det fremgår, at træpiller nu udgør den største CO₂-kilde fra biobrændsler. Den aktuelle energipolitik betyder, at lige netop denne vil stige kraftigt i de nærmeste år.

Derfor er det endnu mere vigtigt at få defineret en reel CO₂-effekt, afhængig af hvorfra især træpillerne kommer og hvilke garantier der er for, at biomassen reelt genopbygges i en lang periode fremover.

Figur 2

Kilde: Enhedslistens estimerede opgørelse baseret på forbruget af biomassekilder, jf. energistatistikken fra Energistyrelsen. Summen af de forskellige kilder er lidt lavere end den officielle opgørelse i Figur 1.

Enhedslisten foreslår, at der fastlægges konkrete faktiske nettoudledningsværdier for de enkelte biomassekilder, og at disse indgår i den nationale CO₂-opgørelse som supplement til den formelle biomassefrie opgørelse, der leveres til EU og FN. Formålet hermed er at synliggøre den faktiske netto-CO₂-effekt og ved at inddrage dette i det nationale CO₂-regnskab dermed påvirke, hvilke biomassekilder der benyttes i det danske energisystem.

Dette kan bygge oven på den rammeaftale, som Dansk Energi og Dansk Fjernvarme har udarbejdet. Kulstofkredsløbet lægges således »oven på«, og der fastsættes en CO₂-effekt for biomasse, som ikke overholder kriterierne.

Der bør derfor tillægges en CO₂-værdi for f.eks. følgende typer – som igen afhænger af, om de er importeret og/eller i overensstemmelse med rammeaftalens kriterier:

- 1) GROT fra skoven (GRene Og Toppe).
- 2) Frasorteret rundtræ fra skoven.
- 3) Biomasse fra det åbne landskab og byerne.
- 4) Rester fra træindustrier.
- 5) Have- og parkaffald.
- 6) Udtyndinger i løv- og nåleskov.
- 7) Energipil eller -poppel på landbrugsjord.
- 8) Hjælpetræer.
- 9) Tømmer.

- 10) Halm.
- 11) Træpiller.
- 12) Flis.
- 13) Brænde.

For at vurdere de enkelte biomassekilders faktiske CO₂-bidrag skal der ses på en række faktorer, som påvirker en beregning af nettoeffekten på atmosfæren.

Det er f.eks. ILUC-effekt, som dækker over, at flytning af produktionen af biomasse og heraf samlede ændringer i arealanvendelsen kan medføre en betydelig udledning af CO₂. En anden effekt, som normalt helt overses, er, at når halm og diverse træaffald bliver liggende på jorden, er det kun en delmængde af kulstofindholdet, som ender i atmosfæren som CO₂. En del af kulstoffet bindes i jordens humuslag og øger frugtbarheden af jorden. Når halm og træaffald fjernes til energiforbrug, sker der således en større tilførsel af CO₂ til atmosfæren, end hvis det var blevet liggende, og hertil kommer, at denne fjernelse endvidere fører til øget brug af kunstgødning, fordi jordens frugtbarhed reduceres. Disse forhold skal nødvendigvis indregnes.

For vedtræ skal indregnes kulstofcyklussen, det vil sige, hvor lang tid der går, til fældet træ igen står som et nyt træ, hvilket kan tage fra 20 til 200 år afhængig af skoven, og

usikkerheden i, om det overhovedet kan garanteres, at dette vil ske.

Endelig bør en mulig alternativ brug af »affaldstræ« indruges. Træ, der kunne anvendes som gavntræ, vil fungere som kulstoflager, og fravælges denne mulighed, er anvendelsen til energi dermed en 100 pct. tilførsel af CO₂.

Hertil kommer, at biomasse er et dårligere brændsel end kul og især naturgas. Det fremgår af følgende tabel udarbejdet af Energistyrelsen (svar af 8. februar 2012, j.nr. 3401/1001-3896, på spørgsmål som led i energiforhandlinger udarbejdet af Energistyrelsen, som henviser til kilderne: »Energistatistik 2010« (Energistyrelsen) og »Emissionsfaktorer for stationær energi 2010« (DMU)).

Brændsel	Kg CO ₂ /GJ
Træ	106-110
Halm	104-110
Biogas	83,6
Naturgas	56,7

Kul	95
-----	----

Den direkte tilførsel af CO₂ til atmosfæren ved en given energiproduktion er således højere ved at benytte træ og halm end ved at bruge kul og dobbelt så høj som ved at bruge naturgas. Den faktiske effekt afhænger således fuldt ud af, i hvilket omfang og hvor hurtigt den udledte CO₂ kan dokumenteres at være optaget som biomasse igen, og hvad der ville være sket CO₂-mæssigt, hvis den pågældende biomasse ikke var blevet brændt af.

Enhedslisten er opmærksom på, at det er en vanskelig og kompliceret proces at nå frem til eksakte CO₂-tal for forskellige biomassekilder, men det er ikke nogen undskyldning for ikke at sætte arbejdet i gang.

Enhedslisten foreslår en deadline den 1. juli 2015 for at sikre, at der her ligger et første, eventuelt forenklet, udgangspunkt for en opgørelse. Det kan så efterfølgende løbende forfines og justeres.

Skriftlig fremsættelse

Per Clausen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indregning af CO₂-udledning fra biomasse som supplement til det nationale CO₂-regnskab.

(Beslutningsforslag nr. B 56)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.